

Hivatalban kezdetben központilag megindított munka keretein. Az egy hónapban, az országban összesen benyújtott és elbírálásra kerülő ujitások száma ma már olyan magas, hogy elbírálásuk, ügyintézésük, de különösen bevezetésüknek megfelelő előkészítése igen komoly feladatot jelent és a gazdasági minisztériumoknak egyre fokozottabb mértékben kell saját termelési ágaik minden kérdésének, így az ujitásainak is irányítóivá válniuk.

Ezért a fejlődés következményeinek megfelelően - a Műszaki Fejlesztési Hivatal szervezéséről és az Országos Találmányi Hivatal átszervezéséről hozott N.T.határozat, valamint az átdolgozott ujitási rendelet értelmében - az Országos Találmányi Hivatal fokozatosan átadta az egy, tárca keretébe tartozó ujitási ügyek intézését a minisztériumoknak. Megállapítható, hogy bár e feladatok ellátására a minisztériumok szervezeti kereteket biztosítottak, a műszaki fejlesztési főosztályokon létesített ujitási osztályok /csoportok/ létszáma nem kielégítő, a termelési főosztályokon működő ujitási előadók pedig túlnyomórészt nem függetlenítettek és általában nincs adminisztratív segítségük. Valamennyi gazdasági minisztériumnál íróasztalhoz köti az ügyviteli munka az ujitási osztályok előadóit és így a mozgalom irányítása és szervezése elsikkad, az ujitási ügyek intézése bürokratikusává válik. Jellemző példa: a Győri MAVAG, melynek vállalatvezetősége felismerte az ujitási mozgalom jelentőségét, ujitási irodáján 6 dolgozót foglalkoztat, addig a bánya-és energiaügyi minisztériumnál 5, a könnyűipari minisztériumnál 2 előad látja el az ipar ujitási mozgalomának irányítását. Ez a jövőre nézve órisai veszélyt rejt magában és már meg is mutatkozott a március havi eredményekben, amelyek - éppen a nehéziparban - a múlt évi novemberi csúchoz képest némi visszaesést mutatnak. Ugyancsak fennakadás fog mutatkozni az ujitások és találmányok kivitelezésében is, mivel a minisztériumok még mindig nem rendelkeznek erre szolgáló központi költségkerettel és -egészen kevés kivételtől /pamutipar, tejipar/ eltekintve - máig sem létesültek az egyes iparágakban a rendeletben előírt kísérleti műhelyek.

Az Országos Találmányi Hivatal az átszervezés után tevékenységének súlypontját a minisztériumi ujitási szervek munkájának elvi irányítására, működésük egységének biztosítására, valamint ellenőrzésére kellett, hogy helyezze. Ezt az átállást a hivatal még nem teljesítette maradéktalanul. A hivatal jelenlegi - viszonylag kis létszámú - szervezési osztálya mindaddig a decentralizált ujitási szervek ellenőrzése és ezen keresztül segítése és irányítása helyett még mindig elsősorban a mozgalom szervezésével, ötletnapok, társadalmi bírálókat tartásával és sztahanovista üzemek létrehozásával foglalkozott. Ezt csak helyenként tudta ellátni és nem a népgazdaság egészére nézve. Így olyan feladatokat kívánt végrehajtani, amelyeket részben minisztériumoknak és az erre alkalmasabb szervezettel rendelkező szakszervezeteknek kellett volna ellátni.

Az ujitó mozgalom elvi irányításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatkör, valamint a találmányi, szabadalmi és védjegyügyek intézése - különösen annak nemzetközi vonatkozásai miatt - a Találmányi Hivatalnak önálló szervként való fenntartását megkívánja.

tásainak is irányítóivá válniok.

Ezért a fejlődés következményeinek megfelelően - a Műszaki Fejlesztési Hivatal szervezéséről és az Országos Találmányi Hivatal átszervezéséről hozott N.T. határozat, valamint az átdolgozott ujitási rendelet értelmében - az Országos Találmányi Hivatal fokozatosan átadta az egy, tárca keretébe tartozó ujitási ügyek intézését a minisztériumoknak. Megállapítható, hogy bár a feladatok ellátására a minisztériumok szervezeti kereteket biztosítottak, a műszaki fejlesztési főosztályokon létesített ujitási osztályok / csoportok / létszáma nem kielégítő, a termelési főosztályokon működő ujitási előadók pedig túlnyomórészt nem függetlenítettek és általában nincs adminisztratív segítségük. Valamennyi gazdasági minisztériumnál iróasztalhoz köti az ügyviteli munka az ujitási osztályok előadóit és így a mozgalom irányítása és szervezése elsikkad, az ujitási ügyek intézése bürokratikusává válik. Jellemző példa: a Győri MÁVAG, melynek vállalatvezetősége felismerte az ujitási mozgalom jelentőségét, ujitási irodáján 6 dolgozót foglalkoztat, addig a bányá- és energiaügyi minisztériumnál 5, a könnyűipari minisztériumnál 2 előadó látja el az ipar ujitási mozgalmának irányítását. Ez a jövőre nézve óriási veszélyt rejt magában és már meg is mutatkozott a március havi eredményekben, amelyek - éppen a nehéziparban - a múlt évi novemberi csúchoz képest némi visszaesést mutatnak. Ugyancsak fennakadás fog mutatkozni az ujitások és találmányok kivitelezésében is, mivel a minisztériumok még mindig nem rendelkeznek erre szolgáló központi költségkerettel és - egészen kevés kivételtől / pamutipar, tejipar/ eltekintve - máig sem létesültek az egyes iparágakban a rendeletben előírt kísérleti műhelyek.

Az Országos Találmányi Hivatal az átszervezés után tevékenységének súlypontját a minisztériumi ujitási szervek munkájának elvi irányítására, működésük egységének biztosítására, valamint ellenőrzésére kellett, hogy helyezze. Ezt az átállást a hivatal még nem teljesítette maradéktalanul. A hivatal jelenlegi - viszonylag kis létszámu - szervezési osztálya mindaddig a decentralizált ujitási szervek ellenőrzése és ezen keresztül segítése és irányítása helyett még mindig elsősorban a mozgalom szervezésével, ötletnapok, társadalmi birálatok tartásával és sztahanovista üzemek létrehozásával foglalkozott. Ezt csak helyenként tudta ellátni és nem a népgazdaság egészére nézve. Így olyan feladatokat kívánt végrehajtani, amelyeket részben minisztériumoknak és az erre alkalmasabb szervezettel rendelkező szakszervezeteknek kellett volna ellátni.

Az ujitó mozgalom elvi irányításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatkör, valamint a találmányi, szabadalmi és védjegyügyek intézése - különösen annak nemzetközi vonatkozásai miatt - a Találmányi Hivatalnak önálló szervként való fenntartását megkívánja.

Határozati javaslat.

I. Országos Találmányi Hivatal feladatköre és szervezete

1./ Az Országos Találmányi Hivatalt - önálló szervként - továbbra is fenn kell tartani a következő feladatok ellátására:

- a./ Az ujitások ügyeinek intézésével, az ujitásokkal foglalkozó szervezet fejlesztésével kapcsolatos elvi kérdések rendezése;
- b./ a rendeletben előírt módon - fellebbezés, illetőleg a díjazás nagysága következtében - minisztériumokon felüli, vagy elvi döntést igénylő ujitási ügyekben a legfelsőbb döntés meghozatala, panaszok elbírálása;
- c./ az ujitások intézésével, az ujitások bevezetésével kapcsolatos tervszerű ellenőrző munka. Javaslattétel az észlelt hiányosságok kiküszöbölésére; ujitókra, népgazdaságra nézve sérelmes ügyintézés kivizsgálása;
- d./ szerzői tanusítványos javaslatok újdonságvizsgálata, találmányi jellegének elbírálása, szabadalmi és védjegyeljárások lefolytatása, szabadalmi és védjegylajstrom vezetése, díjak nyilvántartása, állami tulajdonban lévő találmányok leírásának megszerkesztése, kötelező árucikkmárkázás nyilvántartása, stb., egyszóval: találmányi, szabadalmi és védjegyügyek intézése;
- e./ műszaki propaganda és sajtófeladatok, nevezetesen Ujitók Lapjának szerkesztése, ujitómozgalommal kapcsolatos kiadványok szerkesztése, ujitó kiállítások szervezése, közreműködés sztahanovista munkamódszert átadó keskenyfilmek készítésében stb.

2./ A fenti feladatok ellátására az Országos Találmányi Hivatal jelenlegi osztályain kívül szükség van ellenőrzési osztályra. Ennek megszervezésével egyidejűleg a jelenlegi szervezési osztályt meg kell szüntetni. A hivatal összlétszáma nem haladhatja meg a 300 főt.

3./ Az Országos Találmányi Hivatal szoros együttműködést valósítson meg a Műszaki Fejlesztési Hivatallal, ennek műszaki főosztályával; mint egymás szerves kiegészítői működjenek együtt. Ezt szervezetileg úgy kell megoldani, hogy belső működés szempontjából a Találmányi Hivatal, a Műszaki Fejlesztési Hivatal egyik főosztályaként csatlakozzék ennek tevékenységéhez, de az Országos Találmányi Hivatal önálló jellege megmarad.

II. Egyéb ujitási szervek feladatai

4./ Az ujitó és sztahanov mozgalommal kapcsolatosan állami vonalon végzendő szervezési feladatokat, ujitási megbizotti tanfolyamokat, stb. a minisztériumoknak kell átvenniük. A miniszterek gondoskodjanak róla, hogy a központi ujitási osztályoktól kezdve az operatív főosztályok ujitási csoportjain, vagy előadóin keresztül egészen a vállalatok vezetőjéig egyértelműen tisztázottak legyenek az ujitó és sztahanovista mozgalommal kapcsolatban az állami szervekre háruló feladatok és - különösen a vezető funkcionáriusok szempontjából - a felelősség kérdése. A szervezési feladatok átadásának irányításáért és egységes végrehajtásáért felelős az Országos Találmányi Hivatal. Határidő: 1951. június 30.

./.

5./ A SZOT-nak - amellet, hogy az ujitó és sztahanovista mozgalom szakszervezeti vonalon történő mozgalmi alátámasztását erősíteni, kell - át kell vennie az Országos Találmányi Hivatal jelenlegi szervezési osztályától azokat a szervezési feladatokat, amelyek központi irányítást igényelnek és nem tartoznak kifejezetten az állami szervekre. Ilyen az ujitások ügyintézésével és hasznosításával kapcsolatos társadalmi bíráló szervezet szervezése, üzemi önfényképezés, ötletnapok, mozgalmi propaganda, stb. A feladatok átadásáért felelős az Országos Találmányi Hivatal. Határidő: június 30.

6./ A kohó- és gépipari, a bánya- és energiaügyi, könnyűipari, élelmezési, építésügyi, földművelésügyi, közlekedés- és postaügy miniszterek július 31-ig vizsgálják felül a tárcájuk keretében tartozó ujitási szervezet működését és gondoskodjanak arról, hogy

- a./ a műszaki fejlesztési főosztályokon belül működő ujitási osztályok megfelelő szervező készséggel, szakmai képzettséggel rendelkező káderekkel - elsősorban jól dolgozó üzemi ujitási megbizottakkal - egészítettessenek ki,
- b./ a termelési főosztályok ujitási előadói függetlenítettek és megfelelő adminisztratív segítséggel ellátottak legyenek,
- c./ a felhalmozódott elfekvő ujitási ügyek feldolgozást és elintézését nyerjenek,
- d./ az ujitások gyakorlati alkalmazásba vételét meggyorsító kísérleti műhelyek kijelölése, illetőleg felállítása megkezdődjék.

A vizsgálat eredményeiről és a megtett intézkedésekről a kohó és gépipari minisztérium, a bánya- és energiaügyi minisztérium, a közlekedés- és postaügyi minisztérium augusztus 15-ig tegyen jelentést az ÁGB-höz.

7./ A fentiekkel kapcsolatban felül kell vizsgálni az említett minisztériumok létszámemelési kérelmét és méltányos esetben annak helyt kell adni. Felelős a pénzügyminisztérium, határidő: június 30.

8./ Az ujitások megvalósítására szolgáló központi költségkeretet haladéktalanul meg kell állapítani és a minisztériumok rendelkezésére bocsátani. Felelős az Országos Tervhivatal elnöke és a pénzügyminiszter, határidő: június 30.

Budapest, 1951. május 28.

Vas Zoltán s.k.